
PLATEBNÍ STYK

HOTOVOSTNÍ | BEZHOTOVOSTNÍ

PLATEBNÍ STYK

- zprostředkování plateb mezi 2 subjekty
 - prodávající – kupující
 - banka – subjekt
- hotovostní platební styk
- bezhotovostní platební styk

HOTOVOSTNÍ PLATEBNÍ STYK

- jistota zaplacení, peníze máme stále k dispozici
 - platí se bankovkami a mincemi
 - peníze = zvláštní druh zboží, které v sobě vyjadřuje hodnotu všeho ostatního zboží
-
- ❑ výhody: operativní, při malých platbách, jistota platby
 - ❑ nevýhody: nákladný, nebezpečný, časově náročný přesun peněz

BEZHOTOVOSTNÍ PLATEBNÍ STYK

- forma placení, při níž nefungují hotové reálné peníze
- placení se uskutečňuje pouze písemným převodem z účtu na účet
 - ❑ výhody: bezpečnost, méně pracný, rychlejší při převodech na větší vzdálenosti, přesný
 - ❑ nevýhody: nástrahy internetu (hackeři), lidská chyba

PŘÍKAZY

- **příkaz k úhradě**
 - jednorázový: jednorázový příkaz k úhradě (slouží k úhradě platby z účtu na účet)
 - hromadný: hromadný příkaz k úhradě (pokud máme v jeden den více plateb)
 - trvalý: trvalý příkaz k úhradě, při pravidelně se opakujících platbách témuž příjemci
- **příkaz k inkasu**
 - podává příjemce buď z rozhodnutí soudu (platební rozkaz) nebo vzájemná dohoda mezi plátcem a příjemcem (**musí být souhlas plátce**)
 - jednorázové, hromadné, trvalé (stejně jako u příkazů k úhradě)

PŘÍKAZY - NÁLEŽITOSTI

náležitosti:

- datum
- číslo účtu + kód banky
- částka
- splatnost
- podpis (razítko)
- variabilní symbol (identifikace platby, např. číslo faktury, smlouvy, RČ)
- konstantní symbol (charakter platby)
- specifický symbol

PŘÍKAZ - UKÁZKA TISKOPISU

PŘÍKAZ K ÚHRADĚ - INKASU *)

Peněžnímu ústavu _____ splatný dne _____
zúčtujte

na vrub účtu	kód ústavu					
			symboly platby			
ve prospěch účtu číslo	kód ústavu	částku	variabilní	zvl. disp. ²⁾	konstantní	specifický
doplňující údaj banky ¹⁾			údaje pro vnitřní potřebu příkazce			

*) Nehodící se škrtná

¹⁾ Údaj ústavu pro vlastní potřebu

²⁾ Při blokacích se používají blokační znaky

V _____ dne _____

razítko a podpisy příkazce

PLATBY PŘES INTERNET

- příkazy přes internetové bankovníctví
- služba zřízená k běžnému účtu (napojení na banku)
- zabezpečení: heslo, kód, elektronický podpis
- dříve:
 - phonebanking (příkazy telefonem)
 - homebanking (software v počítači)

PLATEBNÍ KARTY

- společné pro bezhotovostní a hotovostní platební styk
 - vybíráme z bankomatu nebo platíme za zboží a služby
- ochranné prvky
 - magnetický proužek (čip), PIN, podpis
- nesdělovat PIN, nenechávat kartu bez dozoru, při ztrátě zablokovat, uschovat doklad o použití

PLATEBNÍ KARTY - DRUHY

- osobní – služební
- tuzemské – mezinárodní
- kreditní (mohu do minusu) – debetní (čerpání do výše zůstatku)
- označení:
 - VISA
 - MASTERCARD
 - AMERICAN EXPRES (AMEX)

embosovaná debetní platební karta
„standard“

UKÁZKA PLATEBNÍCH KARET

- debetní platební karta „standard“
- nový typ karty
 - přední strana bez jména
 - vzadu již není podpisový pruh

embosovaná debetní platební karta
„zlatá“

kreditní platební karta
„Miles & More“

POŠTOVNÍ POUKÁZKY

- příkazy přes státní podnik Česká pošta, s. p.
- dostupnost, široká síť poboček
- Typ A – složení hotovosti, platba je připsána na uvedený účet (*účet – účet*)
- Typ G – jako typ A, ale platba musí být připsána do 2 dnů
- Typ B – peníze se odepisují z účtu a vyplácí se v hotovosti (*účet – hotovost*)
- Typ C – skládáme v hotovosti a vyplácí se také v hotovosti (*hotovost – hotovost*)
- Typ D – jako C, ale musí být doručeno do následujícího dne
- Typ E – mezinárodní peněžní poukázka Eurogiro - posílání peněz do ciziny (my naše měna – tam cizí měna)

ZDROJE

- KLÍNSKÝ, P., MÜNCH, O. *Ekonomika pro ekonomická lycea a ostatní střední školy*. 2. vyd. Praha: Fortuna, 2008. ISBN 978-80-7373-033-8. s. 166-168.
- Ekonomika snadno a rychle, 2020. *Hotovostní a bezhotovostní platební styk* [online]. eStránky. [cit. 2020-12-15]. Dostupné z: https://ekonomika-snadno.estranky.cz/clanky/ekonomicke-otazky/9_hotovostni-a-bezhotovostni-platebni-styk.html
- Maturitní otázky, 2020. *Hotovostní a bezhotovostní platební styk* [online]. Vysoké školy. [cit. 2020-12-14]. Dostupné z: <https://www.vysokeskoly.cz/maturitniotazky/ekonomika/hotovostni-a-bezhotovostni-platebni-styk>